

కోటి విద్యల్లోనూ చేరింది

స్కూలులో ముక్కలా ఊడిపడ్డాడు - సీతాపతి.

వాడి చదువు గురించి అంత గడబిడా, హడావిడి జరుగుతున్నట్టు నాకు తెలుసు.

తెల తెలవారుతూ వుంది. పిల్లలు ముగ్గురూ లేచి కూర్చున్నారు. రమ, రాణి, చంద్రం - కబుర్లు చెప్పసాగేరు - వాడితో. శారద కాఫీ ఇచ్చింది. తాగేడు.

కుశల ప్రశ్నలు, పరామర్శ అయినతర్వాత చెప్పేడు, "చదువు ఆపేనుమన్నారు బామ్మా, నాన్నా, అన్నయ్యా. నేను కాలేజీలో చేరాలని వచ్చాను. నువ్వే నాకు చదువు చెప్పించాలి బాబాయ్."

సీతాపతి కేసి చూశాను. ఏకలవ్యుడిలా వున్నాడు. పిట్టమునగ దీసుకు కూర్చున్నట్టు కిటికీలో కాళ్ళు రెండూ దగ్గరకి పెట్టుకుని కూర్చున్నాడు.

కాలేజీలో అడ్మిషన్స్ అయిపోయాయన్నారు. సీతాపతి మార్కులు చూసి-ప్రిన్సిపాల్ అన్నాడు; "అసలే అత్తైసరు మార్కులతో పాసయ్యాడు. దానికి తోడు అరసీటు కూడా లేదు. నేనేం చెయ్యలేను."

ఆయన మాటలు వింటూనే హఠాత్తుగా ఏడుపు లంకించుకున్నాడు, సీతాపతి. ఆయన వాణ్ణి చూసి గతుక్కుమన్నాడు. కొంచెం చిరాకూవేసింది. "నెత్తిన నీళ్ల కుండని కూడా తెచ్చుకున్నావా బాబూ. ఆపు. తల్...'" అని గదమాయించేడు.

సీతాపతి నోరు మూసి, బిక్క మొహం వేశాడు.

శారద సలహా అడిగేను - ఇంటి కొచ్చి. ఆమె మొదటికే మోసం తెచ్చింది. తనకీ జంజాలాన్నంతా తగిలించుకోవడం ఇష్టం లేదనీ, తన ముగ్గురి పిల్లల భవిష్యత్తు సంగతీ కాస్తంత దృష్టిలో పెట్టుకోమనీ - కుండబద్దలు కొట్టినట్టు చెప్పింది.

వచ్చేయేడు చేరుదువు గానిలే అని నచ్చచెప్ప చూశాను-సీతాపతికి. వాడు వినేలేదు. నేను సహాయం చెయ్యకపోతే తానూ వాళ్ల అన్నయ్య లాగానే మెఱక చేనుగట్టున కుక్కిమంచంలో కునుకుతీస్తూ వుండాలిందేనని పెద్ద పెద్ద మాటలు పలికేడు. కళ్లనీళ్లు సరేసరి.

వాడి పట్టుదలచూసి శారద అంది, "వాడేదన్నా అఘాయిత్యం చేస్తే మన నెత్తిమీది కొస్తుంది. పైగా చదువుకోవాలని ఏడుస్తున్నాడుగా - ఎలాగోలా పని అయ్యేట్లే చూడండి."

నేను లోలోపల సన్నగా నవ్వుకున్నాను. శారద మనస్సు నాకు తెలుసు.

ఆ సాయంత్రం -

నేను జగన్నాథంగారి దగ్గరకుపోయి దాదాపు ఆయన కాళ్ళు పట్టుకునేదాకా వదలేదు-సీతాపతి. జగన్నాథంగారు-కాలేజీ కమిటీ కార్యదర్శి.

పని అయినట్టేనని చెప్పేను శారదకు.

ఆ రాత్రి -

ఏడాదికి ఎనిమిది వందలు ఫలసాయమిచ్చే మా ఆరు ఎకరాల పొలాన్నీ, దాన్ని అమ్మనీయకుండా తన దాష్టీకం వెలగపెట్టున్న మా అమ్మనీ, ఎనిమిది మంది పిల్లల తండ్రి అయినా బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తించే మా అన్నయ్యనీ, కుటుంబ నియంత్రణ పాటించని మా వదిననీ, అడపాదడపా నాసహాయాన్ని ఆశిస్తూనేవున్న నా చెల్లెల్లిద్దరనీ - తిట్టుకుంటూ; తన అదృష్టానికి మంగళహారతులు పాడుకుంటూ, మధ్య మధ్య నా నెత్తిన నాలుగు అక్షింతలు వేస్తూ, చివరికి నాకోసం అన్నీ సహించి భరిస్తున్నానని - మూతి వంకర్లు తిప్పి, మొహం పక్కకి తిప్పి గోడవారకి తిరిగి పడుకుంది - శారద.

నా మెతకదనానికి నొచ్చుకుంటూ కసురుకుంటున్నా - నాకు తెలుసు - తనూ నేనూ - మా వాళ్లందరిలో అంతో యంతో మంచి తనాన్ని సంపాదించుకుంటున్నామనీ; ఈ చేసే సహాయాలన్నీ తనకు అందర్నీ దెప్పటానికి ఉపయోగపడే 'అటుకులు కొబ్బరి పలుకులు' అనీ - శారదకు అంతరాంతరాల్లో ఒక తృప్తి, సంతోషం, గర్వం వున్నాయి.

మర్నాడు -

కాలేజీలో చేరేడు - సీతాపతి. కాబినెట్లో సీటు దొరికిన రాజకీయ నాయకుడి పోజులో కాలేజీకి వెళ్ళొచ్చాడారోజు.

ఆ రాత్రి - అన్నాల దగ్గర - వాళ్ల పిన్నికీ, నాకూ చాలా సార్లు 'జై' కొట్టాడు, సీతాపతి. మా యిద్దరి మంచిదనానికీ దణ్ణంపెట్టి, మా సహాయానికి ఆజన్మాంతం కృతజ్ఞుడుగా వుంటానని బాసలు చేశాడు. ఆ మాటల సందర్భంలోనే అన్నాడు, "గ్రాడ్యుయేట్ అయ్యేదాకా ఇంక భయంలేదు. నీకెలాగూ బ్రాన్స్ ఫర్లు అని తరచు వుండవు గదా" అని.

శారద తక్కున మొహం మాడ్చుకుంది. వాడివైపు మిరి మిరి చూసింది. "అయితే - అయిదేళ్లు తప్పదా ఈ కొలువు" అని ఆమె గుండెల్లో రాయి వడినట్లైంది. నా కళ్లల్లోకి చూసింది. ఆమెని ఉడికించడానికి, నేను సీతాపతికి హామీ నిచ్చాను, అవునవునని.

అవునుమరి - కడకు జరగబోయేది అదేకదా ఎటొచ్చిను!

రోజులు గడుస్తున్నాయి.

సీతాపతికి - పండుగ సరదాలూ, పర్వాలకు కొత్త బట్ట ల్లాంటి సదుపాయాలూ-అన్నీ మా పిల్లలతోపాటు జరిగిపోతున్నాయి. ఆయా సందర్భాలకి ముందు విసుక్కోవడం, సణుక్కోవడం-శారదకి అలవాటైపోయింది. కానీ, ఆమె రివాజునిమాత్రం నేను మరిచిపోయే వాణ్ణి కాదు. తీరా ఆ సమయానికి - "పిచ్చి వెధవ. వాణ్ణి వేరుగా ఎట్లా చూస్తామండీ-వాడికి చొక్కాలాగా తెండి" అనో; "పరీక్షలు అయిపోయాయి గదా - సినిమాకు పోతాట్ట పంపించండి" అనో; "నెల రోజులు సెలవులట. గోళ్లు గిల్లుకుంటూ ఇక్కడే చెయ్యా లని గొడవ పెట్టున్నాడు - వూరికి పంపండి" అనో - సిఫారసు వచ్చేది.

బియ్యేలో చేరేడు - సీతాపతి.

మేం కాపరముంటున్న ఇంట్లో - వున్న నాలుగు గదుల్లోనూ ముందు గది తనకు ప్రత్యేకించమని వో అభ్యర్థన పారేశాడు సీతాపతి వో రోజు.

మా రమ ఎనిమిదిలోనూ, రాణి ఐదులోనూ, చంద్రం రెండు లోనూ చదువుతున్నారప్పడు. అన్నయ్యలాగానే మాకూ గది కావాలని గునిసింది రమ. దాన్ని నాలుగు తిట్టి - సీతాపతికి గదిని కేటాయిం చింది శారద.

అప్పడప్పడూ మా అన్నయ్య - కొడుకుని చూసిపోవడానికనే నెపంతో వస్తూ వుండేవాడు. వచ్చినప్పుడు తన బాధలేవో వెళ్లబోసు కునేవాడు. ఆయన మా పల్లెలో ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాఠ్యాయుడు! తిరిగి వెళ్లేటందుకు ఛార్జీలూ, దారిబత్తెం నాకు వదిలేవి. అలాగే, సీతాపతి- అన్నయ్య-సుబ్రమణ్యం-అడపా దడపా-తగిలేవాడు!

కాలేజీలో ఎక్స్కర్షన్ వేశారు. మద్రాసు, బెంగుళూరు, మైసూరు, బేలూరు, హళేబీడు వగైరా. సీతాపతి తన కోరికని వెలి బుచ్చాడు. నేను డబ్బు ఇబ్బంది గురించీ, క్రితం నెలలోనే తీసుకున్న సొసైటీ అప్పు గురించీ-వాడికి వివరించాను.

ముభావంగా ఊరుకున్నాడు. రెండు రోజులు వాళ్ల పిన్నిదగ్గర 'రికార్డు' పెట్టేడు. ఆ తర్వాత మరో రెండు రోజులు నిరాహారదీక్ష వహించాడు-కారణాలు అడిగితే, "ఏం లేదు- ఆకలి కావడంలేదు" అంటూ. వాడి మొహం! - - వాడి మొహం చూస్తే తెలిడంలా మాకు?!

వాడి సాధింపే నెగ్గింది. వెళ్లేడు-విహారయాత్రకి! నాకు నాలుగు వందలూ వదిలిన్నె!

బియ్యే మూడో ఏడు జరుగుతోంది. వో అర్ధరాత్రి అన్నయ్యా వదినా దిగేరు. అవిడకి మళ్ళీ ఐదో నెలల! వచ్చిన పని విని నాకు నవనాడులూ కుంగిపోయి నిస్సత్తువ అవసించింది. పెద్దపిల్ల కోభకి పెళ్లి సంబంధం కుదిరిందిట. నాలుగువేలు కట్టానికి వొప్పకోక తప్పలేదుట. పిల్లవాడు ఏదో మోటార్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కంపెనీలో నెలకో మూడువందల జీతంలో కుదురుకున్నాడట. అంతగా చదువూ సంధ్యా లేని పిల్లకి ఇంతకంటే మంచి సంబంధం ఇకముందు దొర కటం అసాధ్యమట. ముహూర్తం కూడా నిర్ణయించుకుని నా దగ్గర వాలేరుట. నెలరోజులు లేదు పెళ్లిరోజు!

అతి కష్టంమీద మూడువేలు పుట్టించేసరికి-ఆరు రోజులు పట్టింది. పట్టుకుపోయారు. వాళ్లిద్దరికీ కొత్త బట్టలు పెట్టి మరి పంపించింది శారద.

"పని సాధించడంలో బాబాయి తర్వాతే ఎవరైనా. నా కా నమ్మకం వుంది. అన్యథా శరణం నాస్తి అంటే-ఏ ఇబ్బందిపడైనా సహాయం చేస్తాడు మాబాబాయ్" - అని నా ఘనతని మెచ్చుకున్నాట్ట సీతాపతి, ఆవేశ - వాళ్ల పిన్నిముందు!

కోభ పెళ్లి జరిగింది. పెళ్లికి వెళ్లి వచ్చేసరికి మరో ఐదు వందలు పప్పు బెల్లాల్లా ఎగిరిపోయాయి!

ఫైనల్ పరీక్షలు రాసి యింటికెళ్లేడు సీతాపతి.

ఫలితాలు తెలిసేయి. థర్డ్ క్లాస్ లో పాసయ్యాడు. 'పోనీలే- ఏదో గట్టెక్కాడు' అనుకుని ఊపిరి పీల్చుకున్నాం నేనూ, శారదా.

మరో పదిరోజులకి వచ్చేశాడు - సీతాపతి. మార్కులూ, సర్టిఫికేట్లూ వగైరా అందేసరికి నెల దాటింది.

"నేను ఎం. ఏ. చదువుకుంటాను బాబాయ్. కాదనబోకు. నీ ఋణం వుంచుకోను. ఎం. ఏ. లో కష్టపడి క్లాసుకూడా తెచ్చు కుంటాను. లెక్చరర్ ఉద్యోగం చేయాలన్నది - నా జీవితాశయం. నువ్వు వేసిన నిచ్చెనని సగంలో క్రిందకి లాగెయ్యవద్దు" ప్రాథేయ పూర్వకంగా అడిగేడు.

నేను వాడి జీవితాశయాన్ని హర్షించినా, బురద పాము ఆది శేషుడితో వియ్యాన్ని కోరుతున్నట్టు నిపించింది నాకు-వాడి పథకాన్ని వినేసరికి.

శారద ప్రతిఘటనని వాడు ముందే అంచనా వేశాడల్లే వుంది - ఈసారి. సరాసరి, వ్యాపారవేత్తలా అందుకున్నాడు "ఎమ్మేకయ్యే ఖర్చంతా లెక్క రాసుకుందాం. నేను ఉద్యోగంలో చేరగానే తిరిగిచ్చే స్తాను. అఫ్కోర్స్-వాయివాలమీద."

వాడి మాటలకి నాకు నవ్వొచ్చింది. 'సరే - చూద్దాం కానీ అసలు సీటు రావాలి కదా' అన్నాను, కప్పదాటు ధోరణిలో.

వాడికి భోపాల్ లో సీటు దొరికింది. పల్లెకిపోయి వాళ్ల నాన్నతోనూ మా అమ్మతోనూ వాడి కోరిక గురించీ, నా పరిస్థితి

గురించి చెప్పేను. మా అన్నయ్యేమో—“వాడు తీరుస్తానంటున్నాడు గదా—పంపించు” అన్నాడు. అమ్మేమో—‘ఒక్కడి భవిష్యత్తునన్నా బాగుచేయ్’ అంది. తల పట్టుకుని నా ఆలోచనలో నేను తిరిగి వచ్చాను.

సీతాపతి ఎమ్మే పూర్తిచేసి వచ్చాడు.

వాడు చెప్పినట్లే క్లాసు తెచ్చుకున్నాడు. 58 శాతం వచ్చేయి మార్కులు.

నాకూ గర్వం లాంటి భావనే కలిగింది — వాణ్ణి చూసేసరికి. భోషాల్లో రెండేళ్ళూ గడిపి వచ్చేసరికి—వాడు బాగా వొళ్ళు చేశాడు. దానికి తగ్గట్టు దట్టంగా మీసాలు పెంచేడు. మొత్తానికి యూని వర్సిటీ నుంచి వో విధమైన దర్పాన్ని వెంటబెట్టుకుని తిరిగివచ్చాడు.

సరిగ్గా అదే సమయానికి — వాడు బియ్యే చదివిన కాలేజీలో జూనియర్ లెక్చరర్ పోస్ట్ భాళి పడింది. వాడు దరఖాస్తు చేసేడు.

మళ్ళీ మామూలు తతంగం మొదలైంది. వాడు ఎలాగైనా సరే తనకా అవకాశం జారిపోకుండా చూడమనీ, జగన్నాథంగారిని బ్రతి మాలో, బామాలో — ఉద్యోగం వచ్చేటట్లు చెయ్యమనీ — నా చెవిని యిల్లు కట్టుకుని పోరేడు.

ఆ ఉద్యోగానికి బలమైన పోటీ వున్నట్టు తెలిసింది. జారుడు మెట్టు మీద విన్యాసం మొదలైంది.

సీతాపతికి రోజులు బాగున్నాయి. లెక్చరర్ అయినాడు!

ఆరాతి — కలత నిద్రతోనే గడిచింది నాకు. వాడి ఎమ్మేకి అయిన ఆరున్నర వేలా కళ్ళముందు కదలాడినై. శారద ఇరుగు పొరుగు వాళ్ళతో మా సీతాపతి ఘనత గురించి, తన ఆదరణ గురించి చెప్పకోసాగింది.

మొదటి నెల జీతం రోజుకి మా అన్నయ్య వచ్చి కూర్చున్నాడు —“శోభని పురిటికి తీసుకొచ్చాం—డబ్బు కావా” అంటూ.

సీతాపతి నా సలహా ఆడకుండానే తండ్రికి జీతం కవరుని అందించేడు.

నెల వెంట నెల వెళ్లిపోతూ వుంది. ఒక నెలలో తనకు కావ లసిన బట్టలకి సరిపోయిందనీ, మరో నెలలో రేడియో కొన్నాననీ, ఇంకో నెలలో పల్లెకు పోయొస్తాననీ — ఇలా తన జీతంలో కొంచెం కూడా నాకు రుచి చూపించకుండా గడుపుకు రాసాగేడు సీతాపతి.

పిల్లి తలమీద నేతిచుక్క వేసి చూడు — అది తలంతా గీరు కుని గీరుకుని తన చావు తానే చస్తుందని నా చిన్నప్పడు మా అమ్మ చెప్తూ వుండేది—ఆశని గురించి కథ చెప్పే సమయంలో.

శారద పరిస్థితి, నా పరిస్థితి ఇందుకు భిన్నంగా ఏమీలేదు. ఇంకొక్క నెల...ఇంకొక్క నెల...చూద్దాం అని నెట్టుకు రావడానికి అలవాటుపడ్డాం.

ఒక సాయంత్రం —

మా రమ కాలేజీ నుంచి వస్తూ ఆ వార్తని మోసుకొచ్చింది. అది సీతాపతి పనిచేసే కాలేజీలోనే మొదటి బియ్యే చదువుతోంది.

సీతాపతిని ఎవరో ప్రభావతి అనే అమ్మాయి అన్నయ్య పెద్ద యాగీ చేసి వెళ్ళాట్టు — కాలేజీలోనే. క్షణాలమీద కాలేజీ అంతా ఈ వార్త సాకిపోయి, పరిస్థితి ఉద్రిక్తంగా మారిపోయిందిట. ప్రిన్సిపాల్ సీతాపతిని పిలిపించి మందలించాడని స్టూడెంట్స్ భోగట్టా.

ఇంటికి రాగానే సీతాపతికేసి చూశాను—పరిక్షగా. శారద చిర చిర లాడుతోంది, లోపలి గదిలో. వాడిలో ఎలాంటి కళవళమూ లేదు. చాలా సిబ్బరంగా వున్నాడు. ఏం చెప్పాడో వినాలని ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాను.

నిముషాలు గడచినై.

సీతాపతి వచ్చి, నిమ్మళంగా మొదలెట్టేడు. ‘రాఘవరావు గారని సినిమా హాలు వోనర్. వాళ్ళమ్మాయి — ప్రభావతి. సెకండ్ యర్లో వుంది. నేనూ ఆయమ్మాయి పెళ్ళి చేసుకుంటాం. నువ్ వాళ్ళకి చెప్పి ఎలాగైనా వాళ్ళి పెళ్ళికి వొప్పకునేట్టు చూడు.’

శారద గయ్యన లేచింది — చేసిన నిర్వాకం చాలుగానీ మాకీ జగడాలూ, అప్రతిష్టా కట్టబెట్టకంటూ. ఆమె విసుర్లకీ, విసుగుదలకీ వాడేమీ సమాధానం చెప్పకుండా కూర్చుండిపోయాడు.

భారతి

చందా వివరములు

ఏజంటుద్వారా పోస్టులో

విడి ప్రతి రు. 2-00 -

సంవత్సరచందా రు. 24-00 25-80

ఒకేసారి ఆంధ్రప్రతిక ఆఫీసుకు

నేరుగా చెల్లిస్తే సంవత్సరచందా 18-00

మేనేజరు

భారతి

ఆరాతి ఇంట్లో భోజనాలు లేవు — ఎవ్వరికీని.

పదిహేను రోజుల్లో అంతా సద్దుమణిగింది. సీతాపతి పెళ్లి కొడుకయ్యాడు. ప్రభావతితో కాపరమూ పెట్టేశాడు—అదే నెలలో. మా శారద ఉడుక్కుంటూనే వేరింటి కాపరానికి అన్నీ సమకూర్చి పంపింది.

నాకు తియపతికి బదిలీ అయింది హఠాత్తుగా.

నేను—వెన్ను వంచి, ముక్కు మూసుకుని వంగి నిలబడితే, నామీదుగా, ఒక్కటొక్కటిగా తరలి వెళ్లిపోతున్నై—కెరటాలు!

* * *

మూడేళ్ల తర్వాత —

సీతాపతి దగ్గరకి పోయి రావాలని బయల్దేరేను.

ఈ మూడేళ్ల నుంచీ వాడి గురించి అప్పుడప్పుడూ తెలుస్తూనే వుంది. పల్లెకి వెళ్లినప్పుడల్లా మా వదిన వాణ్ణి గురించి చెప్తూ చాలా మురిసిపోతూ వుండేది. వాడిప్పుడు బాగా ప్రయోజకుడైనాడట. ఇల్లు కొనుక్కున్నాట్ట. ఇంటినిండా “స్టేటస్ సింబల్” అనబడే వాటిని సమకూర్చుకున్నాట్ట! వాళ్ల నాన్న మాత్రం మొహం అదోలాపెట్టి—‘ఆఁ...ఆఁ. అన్నీ వున్నై. నీకూ నాకూ నోట్లో మట్టి బెడ్డలు మాత్రం తప్పటల్లేదుగా’ అనడం నేను విన్నాను.

సీతాపతి సంపద తనకే విధంగానూ ఉపయుక్తం కావడంలేదనే సూచనని మా అన్నయ్య అలా తెలియజేశాడు నాకు.

సీతాపతికి ఇప్పుడు ఇద్దరు మగపిల్లలు కూడానట!

సీతాపతి ఆలోచనలలో—రను పెళ్లి గురించిన అనేకానేకమైన ఆందోళనలలో—వాడి యిల్లు చేరుకున్నాను.

సీతాపతి నిజంగానే జీవితంలో ఎదిగిపోయినట్టు, ప్రయోజకుడైనట్టు—వాడి యిల్లు, ఇంటి వాతావరణం తెలియజేస్తూ నన్ను ఆశ్చర్య సంతోషాల్లో ముంచేసిన్నై. ఇల్లాలు నన్ను చాలా ఆదరణతో ఆహ్వానించింది. నేను అలసట తీర్చుకుంటూ కూర్చున్నాను. వాడు వచ్చాడు. నేను ఇంతకాలానికి వాణ్ణి చూడటానికి వచ్చినందుకు చాలా సంబరంగా వుండన్నాడు.

భోజనాలైనాయి. డాబామీద కూర్చున్నాం. పెరట్లో నైట్ క్వీన్ వాసన, దశమి వెన్నెల—మనసుల్ని ఆహ్లాదపరుస్తున్నై.

సీతాపతి మొదలెట్టేడు, “చూసే వాళ్లకంతా నేనేదో సంపదల్లో మునిగి తేలుతున్నట్టు నిపిస్తుంది. మా మామగారి ఆస్తి నాదై నట్టు మాట్లాడతారు. ఆయనకి ఇద్దరు కొడుకులు ఎదిగిన వాళ్లున్నారు. ఇల్లు కొనాల్సిందేనని పట్టుపట్టి కొనిపించింది — ప్రభ. చూశావుగా, దీనిమీద ఇంకా ఇరవై వేల అప్పుంది...”

నేను ఉలిక్కిపడ్డాను. పరిసరాలూ, పరిస్థితులూ నాకేదో హఠాత్తుగా జ్ఞానోదయం చేస్తున్న అనుభూతి కలిగింది.

సీతాపతి ఏదో చెప్పుకుపోతున్నాడు, “ఈ కారణాలవల్లనే నీకు ఇన్నేళ్లు పైసాకూడా పంపలేకపోయాను. రను వివాహానికన్నా నీకు సహాయం చేద్దామంటే — నేనిప్పుడు పూర్తిగా మోకాలుబంటి బురదలో కూరుకుపోయి వున్నాను...”

నా రాకలోని ఆంతర్యాన్నయినా అర్థం చేసుకున్నందుకు సీతాపతిని మెచ్చుకుంది నా మనస్సు.

ఇక్కడికి బయల్దేరబోతూ వుండగా శారద చేసిన హెచ్చరిక గుర్తు కొచ్చింది.

ఆమె అన్నది, “నా కెందుకో సందేహంగా వుంది. సీతాపతి తన బాధల్ని, ఇబ్బందుల్ని తాను ఏకరువు పెట్టొచ్చు. మీరు మానవ్రతం పట్టి తిరిగి వచ్చేయకండి. అప్పో సొప్పో చేసి ఇవ్వమనండి. కట్నం సొమ్ముకు మనం ఇబ్బంది పడకుండా వుండాలంటే మీరు కొంచెం నిక్కచ్చిగా అడక్క తప్పదు.”

‘తాకికం తెలిసిన ఇల్లా లేకాదు — శారద — మనసుల్ని బాగానే చదివింది’ అనిపించింది నాకు.

“నీకు నిద్ర పట్టినట్టుంది. పడుకో” అంటూ డాబా దిగి వెళ్లిపోయాడు, సీతాపతి.

నాకు నవ్వొచ్చింది. “నిద్రలా పడుతుందిరా—పిచ్చి వెధవా” అని గొంతు చించుకుని మరీ అరవాలనిపించింది. అసహనంగా జుట్టు పీక్కున్నాను.

“నిక్కచ్చిగా” అడగమని — నా కళ్లముందు ప్రత్యక్షమై హెచ్చరిస్తోంది శారద.

సీతాపతి రూపమూ కళ్లముందు కదలాడింది, వాడిలో ఎదుటి వాణ్ణి స్వలాభానికి మంచినీళ్ల ప్రాయంగా వాడుకుని చల్లగా జారుకునే ధీమంతుడు కనిపిస్తున్నాడు! నోరు తెరచి అడిగినా చేకూరే ప్రయోజనం ఏముంటుంది?

సీతాపతి నా గురించి ఎప్పుడో వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయం నా చెవుల్లో గింగురుమంది— ‘అన్యథా శరణం నాస్తి అంటే ఏ ఇబ్బంది పడైనా సరే సహాయం చేస్తాడు—మా బాబాయ్!’

ఆవేళ—వాడు నా కిచ్చిన యోగ్యతాప్రతం అది!

ఇవ్వాళ—నాకు ఒక గొప్ప సత్యం తెలిసింది.

మనిషిలో ఎంతో లోతుగా నాటుకుపోయిన కొన్ని బలహీనతలకే ఇలాంటి యోగ్యతా ప్రతాలు లభిస్తాయి!

వాటితో — శుష్క హస్తాల్ని, శూన్య ప్రియాల్ని పొట్లాలు కట్టుకోగలగడం—నాలాంటివాడు ఇకముందు నేర్చుకోవలసిన విద్య!!

